

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 13.

V Ljubljani, dné 5. julija 1900.

Leto XIII

Naša društva.

Kaj premore en sam dandanes? Sovražniki ljudstva so bili oni, ki so razbili ljudstvu koristna gospodarska društva. Združenih kmetov in rokodelcev ni bilo lahko goljufati in voditi za nos, ker jim je skupna sloga dajala skupno moč. Zato pa so liberalci z vsemi sredstvi, s pomočjo državnega zbora in državnih uradnikov, razbili ta društva. Vsak kmet je sam zase — brez brambe, vsak rokodelcec sam zase — brez pomoči. Tako razkosano ljudstvo, ki je poleg tega še prisiljeno, da se zadolžuje, tako ljudstvo, ki mu stoji nasproti država le kot vojaška poveljnica, iztirjevalka davkov in kot policijska oblast — tako ljudstvo je bedno, revno, obupno; ljubezen do domovine pač še ima, a ta ljubezen je pomešana s pelinom; vero pač še ima, a zaupanje v pravičnost človeške družbe mu obtežuje tudi vero in jo nagiba k obupu in neveri.

Nas pa sveto pismo uči, da moramo stati ob strani tega revnega ljudstva in mu pomagati, če tudi mogočnejši tega sveta zato mečejo v nas strele svoje jeze. Bil je moder mož, navdihnjen od svetega Duha — in ta mož je bil najmodrejši kralj svojega časa, ker je znal vladati svoje ljudstvo. In ta je zapisal v sveto pismo besede: »Boljši je revež, kateri hodi v svoji preprostosti, kakor bogatin, kateri viha svoje ustnice in je nespameten.« (Preg. 19. 1.) To prepričanje je kraljem našega časa ravno tako potrebno, kot je bilo potrebno in koristno Salomonu. Naši uradniki naj si te kraljeve besede zapišejo, da jih

ne pozabijo! Modri Sirah pa pravi: »Bodi priljuden z revnim ljudstvom. Revežu brez žalosti nagni svoje uho in svoj dolg poplačaj, ter mu mirno in krotko odgovarjaj. Reši njega, ki trpi krivico iz prevzetneževe roke! (Sir. 4. 7—9.) Zato je pa treba, da se združijo vsi dobromisleči prijatelji ljudstva v trdno armado. Jeden ne premore nič, a v slogi je moč, in zato kralj Salomon pravi: »Če brat bratu pomaga, sta kakor trdno mesto.« (Preg. 28. 19.)

Tako trdno mesto, dobro zavarovano proti vsem sovražnim napadom, naj pridejo od koderkoli, kočemo mi narediti iz našega ljudstva. Zato zbiramo, kar je razkropljenega, zato smo najrajši tam, kjer je revščina največja.

Naša društva so četverna: Nekatera so čisto cerkvena, druga so posvetna, ustanovljena v splošno izobraževanje, tretja so gospodarska društva, četrta politična društva. Pač je v deželi tudi mnogo zabavnih družb, ki skrbijo samo za razveseljevanje, a mi, ki smo z delom preobloženi, nimamo časa, da bi bili povsod zraven.

Med čisto cerkvenimi družbami posebno izvrstno delujejo Marijine družbe in tretji red svetega Frančiška. Te kot čisto cerkvene družbe spadajo popolnoma pod oblast cerkve, in posvetna oblast prav za prav nima nič ž njimi opraviti. Moliti se sme brez dovoljenja visoke c. kr. vlade in brez nadzorstva žandarjev. Pač pa je liberalni zakon tako narejen, da če hoče vlada, lahko dela sitnosti. Ona kar proglasi, da bratovščine spadajo pod društveni zakon, in potem jih potegne pod svoje nadzorstvo. V državi se časti samo en svetnik — namreč pa-

ragraf š. Bilo bi pač čudno, če bi sedaj, v dobi svobode, vlada posegla k tako malenkostno sitnim naredbam. Če pa na zahtevo liberalne nestrpnosti uradništvo tudi začne tako postopati, nimajo se bratovščine ničesar bati. Nekaj pisanja bo treba odslej za vstanovitev vsakega društva in par kolekov, pa bo vse, kakor je bilo. Zato pa le krepko naprej! Verski prepoved je prvi, potem pride vse drugo. Pošteno gospodarstvo z božjim blagoslovom bo vzcvetelo tam, kjer je pošteno, zdravo ljudstvo z živim verskim prepričanjem in s krepko delavno dlanjo.

Na katoliška izobraževalna društva se pri nas po mojem mnenju premalo pazi. Posebno za mladeniče so potrebna. Mlademu človeku je dandanes treba mnogo vedeti, česar ni dobil v šoli, ker so šole premalo sedanjim razmeram primerno uravnane in ker sploh šola dá samo podlago, na kateri se naj mladenič sam nadalje uči, — in tudi v cerkvi ni mogoče vsega povedati, ker cerkev ni kraj za posvetne, če tudi potrebne nauke. Zato je zelo dobro, če se osnuje za moše in mladeniče izobraževalno društvo, ki naj ima naročenih več dobrih časopisov, svojo knjižnico, bralno sobo blizu farne cerkve, ki hedi odprta posebno pred božjo službo in po nji. Saj se posebno mladeniči pred sveto mašo in po nji ne vedó kam dejati. V društvo naj gredo kaj koristnega brat, pa jim ne bo dolg čas, ne bodo se spominjali žeje, in dekleta bodo imele mir pred njimi! Tudi navadne družabne igre za kratek čas se morajo gojiti. Posebno važno pa je, da se prirejajo pogosto poučna predavanja, h katerim se naj večkrat povabi govornik iz tujega kraja.

O gospodarskih društvi smo že večkrat pisali. Pazi se naj, da ne bodo samo denarnega dobička iskala, ampak da bodo med udi oživljala duha skupnosti, ljubezni in medsebojne pomoči. Za patrona naj si izbero kakega svetnika, morda svetega Jožefa, sv. Antona Padovanskega ali sv. Izidorja, katerega god naj obhajajo. Združena naj bodo vedno z bralno sobo, v kateri morajo biti časopisi in knjižnica!

Politična društva se naj osnujejo po vseh okrajih. Ali naj ima vsak politični ali vsak sodni okraj svoje politično društvo, odločujejo razmere. Ta društva naj prirejajo politične shode, naj občejuje s poslanci in naj vodijo volitve. S katoliškimi političnimi društvi, ki bi bila pod vodstvom delavskih, živahnih mož, mogli bi mi očistiti politično ozračje v naši domovini in priboriti katoliškim načelom popolno zmago.

Glejte, koliko lepega, koristnega dela! Manjka samo še vneme, da se izvrši. Bog daj, da dobé naši ljudje te vneme na katoliškem shodu,

ki se bo sešel drugi teden meseca kimovca v Ljubljani! Priprave za katoliški shod so skoro dovršene. Po celi deželi se bo na shodih še govorilo o njem, tudi mi bomo o tem še pisali. Ko slišite klic: »Na katoliški shod!« pridite, da si stisnemo roke, da se domenimo o koristnem delovanju, da se poučimo ob lepih govorih in si prisežemo ljubezen, slogo in bratoljubje!

Disputacija s soc. demokratom.

(Dalje.)

VI. Vera.

Nadučitelj je poprašal zopet Kaniča:

„Kaj pa ste mislili, ko ste od začetka rekli, da duhovska gosposka ljudstvo stiska?“

Kanič: „Ali ni res tako? Kaj je treba, da ljudje toliko denarja izdajejo za cerkve?“

Nadučitelj: „Prosim, g. Kanič, samo to povejte, ali mislite v soc. demokratični državi pustiti ljudem vero, ali jo hočete zatreti?“

Kanič je molčal.

Nadučitelj: „Odgovorite!“

Kanič: „Kaj nam mar, kaj kdo veruje.“

Nadučitelj: „Zahtevam natančnega odgovora! Kakor vemo, nobena vera ni mogoča brez cerkva in brez duhovnikov. Zato vas vprašam, g. Kanič, ali nam mislite pustiti vero, cerkve in duhovnike?“

Kanič je molčal.

Nadučitelj: „Že naprej vam povem, da ste zdaj v „žaklju“, odgovorite tako ali tako.“

Poslušavci so se muzali.

Kanič: „No, če ste tako modri, da vse že naprej veste, vam povem, da soc. demokratje ne bodo nikomur branili moliti in da ne bodo zatirali vere. Cerkvâ in duhovnikov pa ne bodo trpeli med seboj.“

Nadučitelj: „Kako pa bo mogla vera biti brez duhovnikov? Ali mislite, da je Kristus duhovnike postavil brez potrebe?“

Kanič: „Saj stariši lahko otroke učé krščanski nauk namesto duhovnikov.“

Nadučitelj: „No, bomo precej videli, ali je to mogoče. Če prav vem, imate vi, g. Kanič, doma dva otroka. Da bomo videli, kako bi jih vi učili krščanski nauk, zato povejte, koliko je božjih zapovedi.“

Kanič: „Šest.“^{*}

„Oho, oho!“ so zavpili nekateri poslušavci; drugi so klicali: „Sedma mu ni všeč!“

Nadučitelj: „G. Kanič, zdaj ste si dali dve imenitni klofuti! Prvič ste nas prepričali, da stariši sami ne morejo oznanovati vere, ampak da morajo

^{*} Ravno tako je meseca septembra leta 1897. na shodu krščanskih socijalcev na Jesenicah rekel neki soc. demokrat, da je božjih zapovedi šest.

biti tudi duhovniki. Drugič pa vidimo zdaj, da nič več ne veste, kaj ste govorili pred pol ure. Saj še ni dolgo, kar ste rekli, da bodo starišem otroke vzeli precej po rojstvu. Zdaj pa pravite, da naj stariši otroke učé krščanski nauk. — Prav smilite se mi, g. Kanič!“

Kanič: „Bom pa še jaz nekaj vprašal. Ali je to čemu podobno, da ima katoliška cerkev samo na Kranjskem štirinajst milijonov gld. premoženja?“

Nadučitelj: „V čem je to premoženje? Ali v denarjih?“

Kanič: „V denarjih ne, ampak v cerkvah.“

Nadučitelj: „A tako, v cerkvah. Potem vam povem, da to premoženje vse skup ni vredno sto goldinarjev. Vse cerkve na Kranjskem skupaj so res morda veljale štirinajst milijonov, preden so bile zidane, toda vrednosti nimajo sedaj nobene. In zakaj? Zato ker nič ne, nesejo! S cerkvijo je samo strošek, dobička v denarjih pa od nje ni.“

Kanič: „Pa pustimo cerkve. Naj bo! Toda odgovorite, zakaj ima olomuški škof več sto tisoč dohodkov na leto?“

Nadučitelj: „Olomuškemu škofu tega ne morete očitati. Ko bi vsakdo svoj denar tako prav porabil, kakor ga je rajni olomuški škof, bi bilo kmalu drugače na svetu. Le pojdite gledat, kakšno cerkev je zidal na svoje stroške. Malo je lepših cerkvâ na Avstrijskem.“

Kanič: „Zakaj pa škofje prepovedujejo nekatere časnike brati? Jaz pravim: Slaba vera, če se ne sme vse brati! Berite vse: „Slovenski Narod“, „Rodoljub“, „Rdeči Prapor“ i. t. d. Le vse berite in sami sodite, kje je resnica!“

Nadučitelj: „Vi pravite: Slaba vera, če se ne sme vse brati. Ravno tako bi jaz lahko rekel: Slaba država, če se ne sme vse govoriti. In ravno tako bi jaz lahko ljudi nagovarjal: Podložniki, le vse govorite o svojih kraljih ali cesarjih, kar veste slabega o njih. Po krčmah in očitno govorite vse to in sami sodite, ali so vaši vladarji dobri ali slabi. — Odgovorite, g. Kanič, ali bi bilo pametno, ko bi jaz tako učil ljudi?“

Kanič je molčal.

Nadučitelj jezno: „Prosim odgovorite! Da ali ne?“

Kanič „Ne.“

Nadučitelj: „Mislim, da ne! Neumno bi bilo, ko bi jaz ljudi tako nagovarjal. Bog vé, koliko bi jih bilo potem zavoljo mene zaprtih. — Ravno tako neumno, in še desetkrat bolj, je pa to, da vi pravite ljudem: „Le vse protiverske časnike berite, potem pa sami sodite.“ Zakaj Bog vé, koliko jih bo zavoljo tega vašega nauka pogubljenih!“

Kanič: „Jaz še vedno trdim: Če more „Slovenski Narod“ komu vzeti katoliško vero iz srca, potem je katoliška vera slaba vera!“

Nadučitelj: „No, no, le sv. Katarini se priporočite za pravi um in pamet. — Da bote videli, kakšne modrosti ste se zdaj iznebili, vam bom povedal primer. — Mislimo si, da bi šel skozi velik gozd kupec in bi imel pri sebi mošnjo cekinov. Srečal bi ga pa ropar ter bi ga nabil in mu vzel cekine. Ali mislite, da bodo zdaj ljudje rekli: „O, ti cekini so bili pa gotovo za nič. Ko bi bili dobri, bi si jih kupec ne bil pustil vzeti?“ Nihče ne bo tako zabit, da bi kaj takega govoril! Cekini so bili že dobri, samo kupec je bil za nič, ker jih braniti ni znal; in ropar je bil hudoben, ker jih je po sili jemal. Ravno tako je vera sama na sebi že dobra, samo kristjan je za nič, če si jo dá vzeti od slabih časnikov. — Da je kupec izgubil cekine, temu sta bili vzrok samo dve reči: prvič njegova slabost, drugič roparjeva hudobija. In ravno tako, če kdo izgubi vero vsled branja slabih časnikov, sta temu vzrok tudi samo dve stvari: prvič slabost bravčeva, ki je premalo podučen in utrjen v veri, drugič hudobija in lažljivost slabega časnika, katerega je bral tisti človek. — Ker je pa veliko kristjanov, ki so jako slabo podučeni v veri, in ker je veliko časnikov, ki silno hudobno in lažljivo pišejo o veri, zato pravim, da je prav, če škofje prepovedujejo brati slabe časnike!“

Kanič: „Pa povejte, zakaj so duhovniki včasih ljudi mučili na teznah?“

Nadučitelj: „Saj jih niso! Če to pravite, se niste nikoli učili zgodovine. Le posvetna oblast je mučila tiste, o katerih so se duhovniki prepričali, da nalašč in vedoma učé krivo vero. Sodišče, ki je tako ravnalo, se imenuje inkvizicija, in to je bilo posvetno sodišče, ne pa duhovsko.“

Kanič: „Čemu je pa papežu prestol, na katerem ga nosijo? Saj je človek, kakor jaz; peš naj gre.“

Nadučitelj: „Ko bi bili vi kdaj v Rimu, bi pa vedeli, zakaj ga nosijo. Zato, da ga vsa zbrana množica lahko vidi. Ko bi šel peš, bi ga videli samo bližnji, daljni pa ne. In vendar bi ga vsakdo, ki pride v Rim, rad vsaj enkrat videl. — Sploh pa, čemu bi se za take-le malenkosti pričkala. Saj je tako gotovo, da hočejo soc. demokratje vero popolnoma zatreti. Vodja soc. demokratov Bebel pravi v svoji knjigi „Die Frau“, da je človek brez duše, kakor žival. Drugi vodja Liebknecht piše: „Naša vera je soc. demokracija.“ Ravno ta mož pravi drugod: „Mi ne poznamo nobenega gospoda ne v nebesih ne na zemlji.“ Taki ste soc. demokratje! Da pa svojega brezverstva tukaj-le pred našimi kmeti ne pokažete očitno, ni nič čudnega. Kajti tako vam ukažejo vaši predstojniki. Vedó namreč, da bi vas kmetje takoj vrgli skozi duri, ako bi odkritosrčno pokazali svoje brezverstvo!“

(Dalje sledi.)

Listek.

Venec in krona.

Povest iz časov apostolских.

Spisal Anton de Waal. — Poslovenil J. V.

(Dalje.)

Pavel najde Favstino popolnoma izpremenjeno. Postala je sedaj prav poslušna učenka; kakor pazljivo dete na besede ljubljene matere je pazila Favstina na Pavlovo govorjenje ter vse z veseljem, brez ugovora sprejemala v svojo mehko dušo.

Apostol ji je govoril zlasti o tolažilnih resnicah krščanstva: peljal jo je pred betlehemske jaslice, pravil o petju angelskem: „Mir ljudem, ki so dobre volje“; kazal ji je Odrešnika, kako je sredi ubogih in bolnih, nesrečnih in padlih razprostrl svoje roke in rekel: „Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi; jaz vas pokrepčam“; razlagal ji je o zakramentu sv. krsta, ki izmije vse grehe in nas stori otroke božje; vzbudil je v njej upanje in želje po nebeškem veselju, in kdo bi bil ono mogel slikati bolj navdušeno kot on, ki je bil nekdam zamaknjen v tretja nebesa?

Favstina je poslušala častitljivega starčka z največjo pazljivostjo; opetovano so ji oči porosile solze svetega ginjenja. In ko neha sveti mož, pade predenj na kolena, mu poljubi roko in pravi, gledajoč ga z očesom, ki se je zrcalila v njem vsa njena duša:

„O moj oče! še eno vprašanje, ki mi teži srce: smem li zaupno pričakovati odpuščanja, ker sem se milosti vstavljala toliko časa in tako trdovratno?“

„Hči moja“, odgovori apostol, „Zveličar je rekel: Jaz sem dobri pastir; dobri pastir dá življenje za svoje ovce.“ On gre za izgubljeno ovčico, dokler je ne najde, in ko jo najde, jo zadene na svoje rame in nese nazaj k čedi; potem skliče prijatelje in sosedje ter jim govori: Veselite se z menoj; zakaj ovco, ki je bila izgubljena, sem zopet našel.“

„O moj Zveličar“, vzklikne Favstina z blaženim nasmehom, prevzeta do dna srca, „kako dolgo si moral hoditi za menoj, da si me našel! Zdaj pa hočem na večno, večno biti Tebi zvesta ovčica!“

Apostol razprostre svoje roke nad glavo pred seboj klečeče, naredi čez njeno čelo znamenje svetega križa, potem pa zapusti palačo, srečen, da je zopet pridobil novo ovčico Kristusu.

Favst je bil neizmerno vesel, ko je našel hčer bistveno izpremenjeno; bila je mirna in vesela kakor že več tednov ne, dasi izurjenim očetovim očem ni

ostalo prikrto, da se je ta izprememba izvršila po hudem notranjem boju. Zato je dobro umel njene želje, da bi bila sama; morala je imeti nekaj časa popolen mir, da se okrepča. Na ta način je tudi sam dobil dovolj časa premišljevanja, kako bi ji mogel pregnati zadnje sledove one nerazložljive otožnosti, da bi bila zopet tista vesela deklica, kakor je bila prej. Povsem naravno je, da je najprej mislil na sijajne svečanosti ob prihodu bližnje dni pričakovane armenskega kralja; pozneje je namerjal napraviti s hčerjo daljša potovanja.

Dasi se je Favstina radi mirnega in vedrega duha tudi telesno kmalu okrepila, je vendar njen oče kaj kmalu spoznal, da je zdaj čisto drugačna. Več ni nosila zlatega lišpa, oblečena je bila prav preprosto; v govorjenju, kakor tudi v vedenju je bila bolj resna, v občevanju s sužniki mnogo prijaznejša. Vabilo rodbinskega prijatelja, iti gledat iz njegove palače na glavnem trgu vhod Tiridatov, je odklonila, rekši svojemu očetu, da je take gizdavosti in bliščobe videla že toliko, da je kar nič več ne mika. Celo na dan največje slovesnosti, ko je Tiridat imel iz Neronovih rok sprejeti kraljevo krono, je prosila očeta, da bi smela doma ostati.

Po dolgem razmišljanju je smatral Favst za najbolj pametno, če svoji hčeri, kolikor hitro mogoče, dobi dobrega moža, da v zakonski sreči dobi nazaj prejšnjo živahnost in veselost.

Tigelin je v vzporedu, ki ga je sam sestavil za veselice, za višek slovesnosti določil prizor, ki je moral popolnoma zadovoljiti radoglednost in ničmurnost Rimljanov, kakor tudi cesarjevo prevzetnost in ošabnost, prizor namreč, ko bo armenski kralj v velikanskem gledišču na Martovem polju sprejel od Nerona kraljev diadem (šapelj ali zlat venec kot znamenje kraljevske oblasti). Tiridat, kakor tudi njegovo spremstvo se je zelo nerad izpostavljalo na tak gledališki način na ogled; toda Tigelin mu je znal grenko kroglico s sijajnimi obljubami in vabljivimi nadami tako osladiti, da se je kralj vdal končno, z jezo in gnevom v srcu, da se je sladkobesednemu Rimljanu dal prekaniti in zvabiti v Rim.

Ker velikaši v kraljevem spremstvu niso zaupali cesarju in njegovim ljubljencem, si je vsakdo izmed njih pri onem dejanju želel imeti tolmača, da bi natančno vedel, kaj pravi cesar, in če se kraljeve besede ponavljajo in razlagajo v vsakem oziru pravilno. Tudi Evkarpa je naprosil eden dvornih gospodov. Ta bi sicer ne bil hotel iti k svečanosti, ker se to jako malo strinja s krščanstvom; zvedel pa je, da pride tjakaj nekaj takih od spremstva, ki so stopili bolni na suho in so dotlej bili v Ostiji. Zato je bila zanj ondi zadnja prilika, da le morda najde koga izmed svojcev. Zato sprejme ponudbo,

izgovori pa si, da bo smel priti šele po končanih gladiatorskih borbah, ki so se imele vršiti neposredno pred kronanjem.

Od Neronu postavljeno gledališče je bilo s toliko krasoto in potrato opremljeno, da mi dandanes o takem nimamo skorej pojma. Tjigor do gornjih sedežev za navadno ljudstvo je bilo vse bogato z zlatom okrašeno in z dragocenimi preprogami pregrnjeno; v resnično čarobni bliščobi pa je odseval vzvišeni prostor, kjer je stal cesarjev prestol in kjer je bil odločen sedež armenskemu kralju, tujim knezom in prvim dvornim uradnikom. Znano je, da so bile s pomočjo raznih strojev v rimskih gledališčih mogoče stvari, ki so se dozdevale skoro že čudežne. Tigelin je poskrbel za to, da je predstava v gledališču na Martovem polju presegala vse, kar je sploh kdaj videl Rim v tem oziru.

Zleknen pod baldahinom, okrašenim z zlatimi orli in najfinejšimi vezeninami, na njegovi levici mladi armenski kralj, na drugi strani udomačen tiger na zlati verižici: tako je slavil Neron svoj vhod v gledališče. Nosili so ga črni sužnji v posebni opravi. Gostonatlačena, nad petdeset tisoč glav broječa množica, kateri so se pred cesarjevim prihodom kazale v zabavo znamenite, redke živali, se je dvignila s svojih sedežev. Med bučanje trobent se je mešalo gromu podobno vriskanje mnogoštevilnega ljudstva; na vseh straneh so se dvigali kvišku beli golobje, ki so jih nalašč v ta namen prinesli s sabo; popeli so se visoko v ozračje ter obletavali v velikih krogih prostrano gledališče.

Za prvo točko slavnostnega vzporeda je bil boj nebonaskakujočih Titanov zoper Jupitra; pomen je bil očividni, istotako laskav za Neronu kakor za Armence. Sto največjih in najmočnejših borivcev je bilo odbranih za slavnostno igro; v divjem navalu so naskočili Titani nebeški grad, katerega so branili Jupiter in nebeščani. Ognjene strele, ki jih je metala roka vsemogočnega Jupitra, so sikale, križale se in stresale ozračje; boginje in bogovi so švigali nad glavami bojevnikov, ne da bi bilo mogoče opaziti vrvi, na katerih so jih držali; zemlja se je odprla, da požre premagane naskakovavce s kvišku sikajočim plamenom, medtem ko je Jupiter s svojim hrabrim spremstvom visoko v ozračju, nad glavami nešteti gledavcev slavil svoje zmagoslavje. — Za stari Rim je samoumevno, da se niso bojevali samo na videz, ampak zares, z brušenim orožjem; Titani, katere je požrla zemlja, so v plamenu resnično prišli ob življenje, tako da se je isti dan žrtvovalo nad sto ljudi.

Drugo točko slavnostne predstave nam je natančno popisal zgodovinar Svetonij. Na vzvišenem prestolu, napravljen kot triumfator (vojskovodja, ki

slavi svojo zmago s slovesnim vhomom v domače mesto), obdan z zastavami in znamenji svojih zmagonosnih legij, sedi Neron. Tiridat pride po stopnjicah do cesarjevega prestola ter objame njegova kolena. Neron pa, kakor bi hotel odkloniti tak izraz vdanoosti, kralja hitro vzdigne, objame in poljubi. Tiridat se vrže še enkrat cesarju k nogam ter prosi, da bi ga imenoval kraljem Armenije, in tedaj vzame Neron tiaro ali turban z njegove glave in mu dene na čelo zlat venec, znamenje kraljevske časti. Tiridatove besede je takoj klicar oznanil v latinskem jeziku vsemu ljudstvu. Z diademom venčanega je Neron povabil na svojo desnico; v istem času je priplavala iz ozračja boginja zmage ter položila zlat lorberjev venec cesarju na glavo.

Knezi in velikaši kraljevega spremstva so škripali z zobmi nad sramotilnim prizorom in radi sramote, katere ni bilo moč odtehtati z nobeno politično pridobitvijo. Tudi Evkarp, ki je bil priča celemu prizoru, je bil kot veren, zvest sin svojega naroda užaljen in razkačen radi tolikega ponižanja svojega kralja.

Po končani slavnostni predstavi se je Tiridat s svojim dvorom vrnil v cesarsko palačo na Palatinu. Evkarpu je zadnja nada splavala po vodi. Novodošleci so mu bili istotako tuji kot prejšnji. Lehko pa umemo njegovo radovednost, da je šel kot tolmač s kraljevim spremstvom v predsobe svojega deželnega kneza. Prilika je bila tembolj ugodna, ker je imel vsakdo s seboj in s svojim poslom dovolj opraviti in se ni dosti menil za takega, kateremu je straža brez zadrževanja dovolila vhod.

Povsod je videl mladenič jutrovske krasoto. Tiridatu so hoteli v Rimu pripraviti njegovo palačo in njegove sobane. Tigelin je skrbel, da se je vse naredilo popolnoma tako, kakor je bilo v kraljevem gradu v Artaksati. Zdelo se je Evkarpu, da je to ali ono že nekdanj videl; zlasti znana se mu je videla bogata zbirka bojnega orožja, ki je bilo razobešeno po stenah neke dvorane in v sredi prostora zloženo v visoko zmagoslavno trofejo. Spominjal se je prav jasno in določno, da je v hiši svojega očeta videl ravnotake bojne oprave, take železne postave, ki se niso mogle premikati, niti govoriti.

Ustopivši v neko drugo dvorano, bi se bil skoro, kakor od kapi zadet, zgrudil na tla; strmo, srepro je zrl, buljil oči, kakor bi mu bile noge vkopane, v dve veliki sliki, viseči na vhodu nasprotni steni. Obrne se do uprav mimoidočega dvornika ter z vidno težavo in veliko razburjenostjo spravi iz sebe vprašanje, koga predstavljata oni podobi.

„To sta podobi staršev našega kralja“, je odgovor.

„Moj oče, moja mati!“ vzklikne mladenič; nato ga prevladajo čuvstva, da se zgrudi nezavesten na tla.

(Dalje.)

Svetega Krištofa „šola“.

Po španski pravljici zapisal Louro.

I.

Bil je mladenič, reven kakor cerkvena miš in dolg kakor upanje. Zrastel je kot ljuba živina; ničesar ni vedel o Bogu in o našem Zveličarju.

Šel je služiti za hlapca k nekemu kmetu, ki je bil ubog kakor on sam; in vice njegovega dosedanjega življenja so se izpremenile v pekel.

Ofero — tako se je zval mladenič — je bil močan in lačen za tri, a njegov gospodar, velik stiskač, mu je dajal dela za šest, jesti pa niti za enega.

Zato se Ofero nekega lepega jutra naveliča garanja in lakote, gre vase in pravi: »Pomisi no nekoliko, kaj pravzaprav počneš v tej hiši. Resnično, huje se ne godi nikomur na svetu. Naj ostanem še mesec dnij tukaj, pa bom preščipnjen in slok kakor mravlja; moč in meso, moje edino imenje, gre rakom žvižgat. Če jo pa poberem odtod, kje dobim dela?«

Govoril je glasno sam s seboj. Ni pa opazil, da ga posluša bližnji sosed.

»Kje dobiš dela?« pravi nenadoma ta. »Pridi k meni, delaj, kar je, in jej toliko, kolikor delaš. Ali si zadovoljen?«

Ofero udari v roko in nastopi še isti dan novo službo. Gospodar je bil imeniten mož, ne kakšen skupuh kot prejšnji; toda vkljub vsej dobri volji ni mogel preprediti, da je njegov velikanski hlapec skorej znorel od lakote.

Ko je nekega jutra Ofero šel na delo, si je zopet s tem kratil čas, da je kakor glumač glasno govoril sam s seboj. Govoril pa je tako-le:

»Za zajutrak sem imel danes cel pečen krompir in požirek hladne studenčnice. Bore, bore želodec, da tako delajo s teboj! Mendá me hoče mojster polagoma privaditi, da bi živel in delal brez jesti. Imam v resnici zelo dobre mojstre! Ali je še kak človek na svetu, ki bi bil tak revež kakor sem jaz? Lakota in beda se kar vrstita in sta se menda zarotili, da me končata. Hudirja, tako ne more iti naprej. Toda kje naj se lotim, da bo drugače?«

»Kaj govoriš?« se odzove tresoč glasek iz grmovja ob potu. »Poišči si gospodarja, ki ti dá dovolj jesti.«

»Že prav, toda kje dobiti takega častivrednega moža?« vpraša začuden Ofero. Ozira se po grmovju in opazi majhno starko, črno kot vrana, grdo kot noč.

»Kdor je močan kot ti, mora služiti gospodarja, čigar moč in slava presega vse druge.«

Tako je rekla starka in na Oferovo zopetno vprašanje, kje bi se dobil tak mogotec, dostavila: »Išči ga in našel ga boš.«

»No, prav mamica, grem ga iskat. Bog vam plačaj dobri svet.«

In mesto na delo jo Ofero ubere urno v daljne dežele; bolj in bolj mu je za hrbtno ostajalo mesto, kjer je prebil toliko gorja, toliko nenasitne lakote.

Toda lakota je šla z njim in ga je jela kmalu tako silno trpinčiti, da je že slutil bližati se trenutek, ko ne bo mogel dalje.

Truden sede v orehovo senco ob potu. Komaj čuti še toliko moči, da vzklikne: »Vsi dobri duhovi! To vam je preklicana usoda. Koliko stavimo, da umrjem lakote, preden dobim novega gospodarja!«

»Odpri svoja usta«, pravi zopet tresoč glasek, podoben onemu v grmovju.

Ofero najprej odpre široko oči in se ozre po vejah mogočnega oreha. In res na gornjih vejah vidi čepeti starko. Sedaj je bila že nekoliko bolj svetla in bela; morda se je umila od zadnjič.

»Mamica, kaj počneš gori?« praša čudeč se Ofero.

»Svč študiram in premišljujem«, mu odvrne starka.

»Ni slabo«, pravi mladenič. »Torej če hočeš študirati in premišljovati svet, moraš sedeti v zraku?«

»Vsaj nad svetom se mora stati, sicer se ne pride daleč.«

»Mogoče, prav mogoče, mamica; toda predvsem je gola istina, da jaz umiram lakote.«

»Saj sem ti rekla: odpri svoja usta.«

In Ofero zazija, kakor bi se odprla podna vrata. Starka potrese veje, ki je sedela na njih, in najmanj en mernik prav okusnih orehov zaboblja v naročje dolgemu neokretnežu. Za prvo potrebo mu je pomagano s tem; v resnici popolnoma sit pa še ni bil nikoli in tudi takrat ni bil

»Zahvalim, zahvalim, mamica«, pravi, ko potare orehe; ker ne sliši nazaj »o prosim«, pogleda še enkrat na drevo in opazi s strahom, da je starka izginila.

»Kaj naj še rečem na to?« pripomni; »zdaj naj pa človek ne veruje v copernice!«

Dobre volje in pokrepčan gre dalje; saj je tako nepričakovano napravil dober tlak v svojem želodcu.

II.

Pride v mesto, kjer zagleda veliko palačo; praša po veljavi, moči in slavi njenega posestnika.

»Ni ga na zemlji, ki bi mu bil enak glede na moč in bogastvo«; tako in podobno so mu odgovarjali ljudje.

»Že prav«, pravi Ofero vesel. »Da me le vzame v svojo službo, potem imam pravega gospodarja.« Brez obotavljanja stopi v palačo.

Mogočni gospod ga jako rad sprejme med svoje podložnike. Bil je velik prijatelj lova in zdelo se mu je, da je pred njim stoječi velikan nalašč zanj padel z neba; kajti njegovega lovca si je uprav prejšnji dan velik medved privoščil za zajtrk.

„Ti bi rad kaj jedel, ne res?“ pravi novi gospodar Oferu.

„Pa kako, kako!“ odvrne velikanski hlapec, dočim so se mu oči kar svetile pri misli, da dobi kmalu kaj pod zobe.

„Kar v jedilnico pojdi in reci oskrbnici, naj ti za prvo silo pomaga.“

Tega si Ofero ne dá dvakrat reči. Toda kako se začudi, videč, da je oskrbnica njemu že znana starka iz grmovja in z oreha; le v tem se je razločevala od one, da je bila zopet bolj svetla in belega obraza.

„O, mamica, zopet tu?“ vzklikne, ugledavši prihljeno ženo.

„Jej in tiho bodi, tako terja tvoja usoda“, odvrne starka in pokaže pri tem na mizo, polno vabljenih in okusnih jedi.

Jedel je in bil tiho in zopet jedel, dokler ni več mogel; toda popolnoma, da bi bil lahko rekel, sit le ni bil.

Potem se ga zoget prime stara navada, govoriti glasno sam s seboj. Menda prvikrat v svojem življenju čuti želodec napol poln, in ta občutek mu izvabi besedo: »Blagor meni in moji usodi.«

»Zahvalim«, čuje za seboj mičen, uljuden odgovor. Obrne se, razen oskrbnice ni bilo nikogar ondi.

Naslednji dan gre Ofero s svojim gospodarjem na lov v gosto šumo ne daleč od mesta.

Ko se popoldan že nagiblje h koncu, sedeta oba na prijazno višino, da použijeta svojo malico in se malo oddahneta.

»Ofero«, izpregovori gospodar, ko končata malo južino, »kar takoj morava odtod, sicer naju prehití noč, preden prideva domov.«

Ofero pregleda daljo, ki ju je ločila od mesta, ter pravi po kratkem premisleku: »Bodite brez skrbi, gospod; če le nekoliko stopiva, sva še lahko pri dnevu doma.«

»Potem bi morala iti pa kar naravnost.«

»In zakaj ne bi šla?«

»Jaz ne maram hoditi skozi vragovo luknjo; to ime ima namreč grapa tule spodaj.«

»Zakaj se imenuje tako?«

»Pripoveduje se, da biva ondi sam vrag.«

»Naj biva! Kaj zato? Kaj se bo bal vraga gospod!«

»Tiho, tiho, Ofero!« mu seše v besedo gospodar, bled in tresoč se strahu; »samo kak predrznež si upa kljubovati vragu.«

»In vi gospod, ali se ga vi bojite?«

»Pa kako!«

Takoj v tem trenutku je v Oferu dozorel sklep, da mora služiti k vragu; mislil pa je tedaj prvikrat tiho, čisto tiho sam zase: »Ala, ala, moj gospodar se boji vraga. Torej je vragova moč večja kot njegova. A jaz se moram dobesedno ravnati po nasvetu

stare mamice, zlasti ker mi zadnji čas gre zato tako dobro. Kako je že rekla: kdor je močan kot ti, mora služiti gospodarja, čigar moč in slava presaga vse druge. Te besede naj mi bodo merilo za vse bodoče življenje.« Ofero spremi gospodarja domov, se dobro navečerja, potem pa se nemudoma napoti proti vragovi luknji.

Tema je bilo kakor v rogu. Ofero ni videl niti toliko daleč pred se, dokoder je segel z roko; odskakoval je od debla do debla, se opotekal od kamna do kamna, a na koncu vseh koncev je vendarle došel k svojemu cilju. Imel je o hudiču istotako pomanjkljive pojme kakor o Bogu; vendar ga je nekako neprijetno dirnilo, ko je opazil malo luč nepopisne barve svetlikati pred seboj v temi. Tudi to mu ni nič kaj dobro delo, da je njegov nos dražil in žalil neprijeten duh po žveplu.

Med tem dospe že v vragovo luknjo. Za trenutek postoji in zavpije glasno v temno noč: »Jeli to vražja luč kali? In kakšen smrad po žveplu!«

(Konec prihodnjic).

Politični razgled.

Vojna na Kitajskem kaže, da so se Kitajci nanjo že dolgo pripravljali in da so presenetili z njo evropske velevalsti, ki ne morejo dovolj hitro v varstvo svojih koristi na Kitajskem postaviti v boj dovolj močne armade. V obližju imata močni armadi le Rusija in Japan. Kitajci računajo, da nista ti vlasti preveč prijateljski, o Angležih vedo, da imajo siten položaj v Južni Afriki, Francozi pa imajo mnogo posla z razstavo. Kitajskih vojakov je 300.000 pripravljenih na boj. Prismojenega angleškega generala Seymourja, ki je z 2000 vojakov raznih evropskih vlasti šel krotiti milijonsko mesto Peking, je rešil ruski poveljnik Žirinski. V Londonu so se že bali, da ga ne bode več nazaj. Evropskim poslanikom se je posrečilo odpotovati iz Pekinga. Poroča se, da se je mednarodnim četam posrečilo, prodreti v Tien-Tsin, kjer je bil hud boj in je padlo mnogo evropskih vojakov. Ruski car je zapovedal vojnemu ministru, naj mobilizuje vse rusko vojaštvo v 15. vojaških okrajih. Stric sedanjega carja, knez Aleksij Aleksandrovič, se je že podal na vojni ladiji v Kino. Skupna pripravljena ruska moč se ceni na 80.000 mož, ki so lahko v petih dneh v kitajskem pristanišču Taku. Mednarodne čete so vzele Tongku; na trdnjavi Taku vihra tudi avstrijska zastava. Seymour se je vrnil v Tientsin, ki je v evropskih rokah, pot do Pekinga je odprta, treba le še več vojne moči. Seymour je imel 62 mrtvih in 312 ranjencev. Podkralji so menda obljubili varovati misijonarje in trgovce. Japonci odpošljejo na bojišče 20.000 mož. Prišla je neki brzoglavka, da so v Pekingu napadli ustaši cesarsko palačo in jo zažgali. Vstaši so si osvojili Waksien.

Druge vesti zopet pripovedujejo, da so vstaši in kitajski vojaki nemškega poslanika napadli, ko je

jezdil s svojimi služabniki iz poslaništva. Poslanika so potegnili s konja in umorili. Tudi njegovo služabništvo so pomorili s sabljami in trupla vrgli v ogenj. Skoro vsa poslaništva so razdejana in zažgana. Tudi avstrijsko poslaništvo je razrušeno in so preživeli poslaniki dobili varstvo v angleškem poslaništvu, ki je obdano od močnih zidov. Misijonarji v Neng-King so dobili naznanilo, da v Pekingu glavnem mestu Kitajske, od 20. julija vlada popolna anarhija. Lunaško so se obnašali pri pobojih katoliški misijonarji, ki so umirajočim tujcem brez strahu za lastno življenje delili sv. olje. Čuje se, da so mednarodne čete prišle v Peking. Časopisje pravi, da bode vest o umoru nemškega poslanika in drugih kristijanov ter požrtvovalnih misijonarjev razburila ves izobraženi svet in da je na tako kitajsko nasilje le jeden odgovor: vojska, odstranitev kitajske cesarice in razdelitev Kitajske med druge velevlasti.

Kje je iskati vzroka vstaje boksarjev?

Sedanje stanje v Kini je v vedni reakciji. Dočim se je začetkoma prezirala stranka v deželi ostalih reformatorjev, postopa se z njo v zadnjem času strožje. Osobito uradniki so strogo kontrolirani, tako da za časa povišanja se preiskuje, če ni ta ali oni uradnik nagnjen reformacijskim uredbam; če je le v sumu, izgine iz liste, kjer so predloženi v povišanje ali odlikovanje. Če pa je uradnik več nego na sumu, potem pa mu prete raznovrstne kazni od zapora do izgnanstva ali še celo smrti. Mej temi svetovalci krone, ki so najbolj delavni na tem polju, je največji reakcionar Hsü-tung, vzgojevalec cesareviča. Cesarica-vdova, ta največja sovražnica reformatorjev, se čuti sedaj tako varno, pred reformatorji, da je pred malo dnevi prvič po „Statsstreichu“ šla v spremstvu cesarja in cesarjeviča v poletno palačo Wanshoushan. Ko se torej tako postopa z uradniki, prijaznimi reformacijskim uredbam, predlagajo se uradniki, sovražni istim, v vedno povišanje in odlikovanje. Pa tudi na drugem polju se bore reakcionarji, namreč nasproti novinstvu. V zadnjem času se je isto namreč razvilo zelo močno in se čita tako hlastno, da vzbuja v vladajočih krogih mnogo skrbi, da se ne bi razširjala civilizacija med ljudstvom. Radi tega so stroge odredbe na dnevnem redu. Vrh vsega tega so poskusili vladajoči krogi na dan novega leta otežiti slobodno potovanje tujcev po Kini; zahtevalo se je namreč, da se vsak tujec predstavi v slehernem kraju dotičnemu predstojniku in tam predloži potovalne liste. No, to je bilo v očitnem nasprotju proti pogodbam z drugimi državami, proti tej odredbi so te protestirale, tako da je kineška vlada morala odstopiti od svojega poskusa. Iz tega pa se razvidi, kako močno se čuti stranka, ki se ne boji poskusov za pobijanje vsake možnosti reformacijskih idej niti v slučaju, ko so v nasprotju s pogodbami drugih držav. Tako je bilo lahko boksarjem širiti in utrjevati svojo moč, ko je še vlada očitno na njihovi strani.

Angleži v Južni Afriki so v veliki stiski. Morali bi isti po pogodbi na pomoč Japoncem proti Kitajcem, a Roberts je izjavil, da ne more na južno-afriškem bojišču pogrešati nobenega moža. Krüger upa, da končno vendar pride dan, ko bodo Angleži morali odtegniti znaten del svoje 200.000 mož bro-

ječe vojske iz Južne Afrike in tedaj bo obračunal z ostalimi. Burov je v Južni Afriki: V kapski koloniji jih živi 350.000, v Natalu 15.000, v nemški naselbini 660, v Oranje 80.000 in v Transvalu 200.000. Če računamo povsod četrtino za boj sposobnih mož, imamo v Kaplandiji 87.000 mož, v Natalu 3700, v Oranje in Transvalu skupno 70.000. Torej jim je mogoče, če bi bili edini, postaviti nasproti sovražniku v boj 150.000 mož. Buri čakajo, da Angleži odidejo na Kitajsko, in potem se morda zopet upro. Nedavno so Buri napadli dve angleški predstraži, zajeli vojaški vlak ter razdrli železnico med Kroonstadom in Horungspruitom.

Slovenski novičar.

Kranjsko.

Katoliški shod. Za ta potrebni in znameniti shod se pridno delajo priprave. Resolucije so že izdelane; vrše se tudi pripravljalni shodi po deželi; želeli je, da se takih shodov ljudstvo kar najpridneje udeležuje. Ako kje v kakem kraju želite imeti tak shod, kar na domačega župnika se obrnite, ki bo vse potrebno preskrbel. Le na ta način je mogoče, da se bo glavni shod v Ljubljani, ki bo drugi teden v septembru, izvršil v vsestransko zadovoljnost. V prihodnji številki prinesemo „poziv“ na ta shod, ker danes nimamo prostora.

† **Mestni župnik Ivan Tomažič.** Dne 24. junija je po daljšem bolehanju umrl v Škofji Loki ondodni župnik in duh. svetnik gospod Ivan Tomažič vsled srčne hibe. Rojen l. 1841. posvečen 1864, je pokojnik služboval kot kapelan v Ribnici, kot vikarij v Novem Mestu, potem kot samostojni duh. pastir v Št. Vidu pri Vipavi, kot kaznilnični kurat na ljubljanskem gradu in zadnja leta kot župnik v Škofji Loki. — Bolehen se je pred par tedni odpeljal na svet zdravnikov v strmolški grad pri Velesovem, a dne 24. junija se mu je bolezen tako shujšala, da so ga prevideli. Zaželel je domov in ob petih popoldne so ga pripeljali v Loko, kjer ga je ob 6. uri obiskal Presvetli, ki se je ravno peljal skozi Loko birmovat, kmalu potem po 7. uri pa je v naslonjaču se vzdignil, češ da hoče vstati, sedel zopet nazaj in mirno zaspal za vselej. Blagi pokojnik je bil povsod, kjer je bival, neumorno delaven, čislan vzlasti kot strokovnjak pri cerkvenih zgradbah in v župnijski pisarni. — Ob žal prezgodnjem njegovem grobu želimo večni pokoj njegovi duši. Svetila mu večna luč!

Hrvatje v Rim. V Rim se je dne 24. junija odpeljal preko Ankone nadškof dr. Posilović. Dne 26. junija zjutraj se je iz Zagreba odpeljalo v 16 vozeh 480 romarjev, ki so v Ljubljano dospeli ob pol-dvanajsti uri. Na kolodvoru se je zbralo mnogo slo-

venskega občinstva z zastopniki krščansko-socijalne zveze. Romarje sta pozdravila preč. gosp. kanonik Kajdiž v spremstvu kanonikov dr. Lampeta in Sajovica v imenu ljubljanske duhovščine in gospod Gostinčar v imenu slovenskega delavstva. Odgovoril je srčno preč. g. dr. Jagatič. Slovenci so burno pozdravljali Hrvate s klici: „Živila Hrvatska!“ na kar so Hrvati odgovarjali „Živili Slovenci!“ in „Slava!“ klici knezoškofu dr. Jegliču. Romarji so obedovali v restavraciji južnega kolodvora, na kar so se odpeljali med pevanjem hrvatske himne „Lepa naša domovina“ in navdušenih ovacijah navzočega ljubljanskega občinstva.

Rimski romarji, pozor! Iz frančiškanske cerkve samostana sv. Marije od angeljev ali porcijunkule se naznanja, da je v kapelici smrti sv. Frančiška nekdo izmed tačasnih slovenskih romarjev zgubil precejšno svoto italijanskih bankovcev. Kdor jih je zgubil, naj se v teku 14 dni oglasi pri P. Konstantinu Luserju, provinciјalu frančišk. reda v Ljubljani.

Procesija na čast presv. Srca Jezusovemu je bila v Ljubljani podobna prvi potresni procesiji. Nad pet četrt ure je preteklo, predno se je vsa izvrstila. — Sosebno je nasprotnike verskega čuta hodlo veliko število moških. Pokazalo se je tudi pri nas: Čem bolj se s pavkami maha proti krščanstvu, tembolj se vzbuja verska zavest. — Tudi po deželi so se vršile povsod krasne procesije.

Konj in jezdec utonila. Dne 23. junija je Juvančičev hlapec na Zidanem mostu gnal tri konje napajati v Savo. Ker jih je menda predaled pognal, odnesla jih je voda. Dva konja sta se rešila blizu račeškega mostu, tretji konj z jezdecem je utonil.

Smrti rešil je g. Julij Lenassi, župan v Gornjem Logatcu, služkinjo okrajnega sodnika. Dekle je padlo v narastlo vodo, a župan je skočil takoj za njo in jo rešil gotove smrti.

Umrli je v Šiški tamošnji vinotržec g. J. C. Juvančič po daljšem bolehanju.

Postajališče v Preserji je popolnoma dodelano in odprto. Dokler ni bilo železnic, posebno pa pred odprtjem gorenjske železnice, so Ljubljančanje najraje pohajali znamenito božjo pot na Žalostni gori in grič sv. Ane, odkoder je prekrasni razgled na Ljubljano in daleč proti Dolenjski. Z odprtjem postajališča se gotovo nekdanje zanimanje zopet oživi, ker ni ga kraja, da bi romarjem in izletnikom v vsakem oziru nudil toliko znamenitosti, kakor Preserje s svojo prekrasno okolico in znamenitimi cerkvami po hribčkih.

Treščilo je dne 26. jun. v Smledniku v farovski kozolec, ki je hitro začel goreti. V njem je bilo mnogo detelje. Ljudje so hitro prišli gasiti, a niso mogli več rešiti, kakor štiri okna; devet jih je pogorelo. — Dne

23. jun. je treščilo v Št. Gothardu v šolo in precej poškodovalo strop v šolski sobi; onesvestilo je učiteljevo hčerko, ki je pa že izven nevarnosti. — Dne 26. jun. treščilo je tudi v Loki na Spodnjem trgu, strela pa ni napravila škode.

Državna podpora. Poljedelsko ministerstvo je dovolilo za zgradbo na 17.000 kron proračunanega vodovoda v Vižmarjih 50 odstotkov državne podpore, v znesku 8850 kron.

Dolenjski železnici sta imeli, kakor se je poročalo na občnem zboru delničarjev na Dunaju, skupnih dohodkov 625.503 gld., za 37.851 gld. več nego lani; stroški so znašali 400.787 gld. Čisti dohodek torej znaša 223.713 gld. Ker je pa treba za obrestovanje in amortizovanje prioritetnih obligacij 249.240 gld., je nedostatka 25.527 gld. Iz rezervnega fonda se je v pokritje vzelo 3546 gld., 21.989 gld. pa plača dežela.

Umrli je v Št. Vidu nad Ljubljano po kratki bolezni nadarjeni in marljivi bogoslovec III. leta, gospod Mihael Kogovšek. N. v m. p.!

Ljudska posojilnica imela je dne 20. jun. svoj redni občni zbor, na kojem so se v načelstvo izvolili zopet v smislu pravil izstopivši člani gg. Belec Anton, Jarc Anton, dr. Karlin Andrej in Šlibar Gregor, v nadzorstvo pa so se izvolili gg. Alfonz Levičnik, Karol Pollak, dr. Josip Debevec, Alojzij Stroj in Ivan Dogan. Letno poročilo kaže, da je posojilnica l. 1899. zopet kaj lepo napredovala. Imela je v tem letu prometa **K 17,888.456 50**. Stanje hranilnih vlog koncem leta bilo je **K 4,642.543 80**, posojil pa **K 3,488.641 09**. — V l. 1899. je bilo čistega dobička **K 10.037 05** in je znašalo lastno imetje **K 38.526 15**. Posojilnica nima sicer namena, kopičiti lastno glavnico, ker sloni na neomejeni zavezi in jamčijo vsi člani skupno z vsem svojim imetjem za v posojilnici naložene tuje kapitalije (hranilne vloge), koje jamstvo zadostuje za mnogo večje svote, nego so v posojilnici naložene. A v kljub temu lastna glavnica krepko narašča, kot naravni izraz krepkega razvoja in pametnega poslovanja zadruga. Hranilne vloge obrestujejo se po 4 1/2 % brez kakega odbitka, ker plačuje rentni davek posojilnica sama, in se vsprejemajo od vsakega, je-li njen zadružnik ali ne, v posojilnični uradnici Kongresni trg št. 2 v I. nadstropji vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldne.

Toča je zadnji čas bila po več krajih. Neki kmet nam piše: Dragi kmetje! Ako se hočete zanaprej obvarovati tega ledenega biča, streljajte proti toči! Vzemite si za zgled Slov. Bistrice! Tam je poprej vsako leto toča pobila. Pred štirimi leti so začeli streljati in od takrat niso imeli toče, čeravno je po okolici bila. Tudi po Dolenjskem so po več krajih skusili, da streljanje pomaga. Snujte torej strelne pestaje!

Neurje. Od raznih krajev se poroča o strašnih nalivih. Ljudje ne morejo sušiti mrve, a tudi po poljih je toča naredila sila škode, žito je poležano. V občinah Harije in Tominje, ki štejeta 100 posestnikov, je toča popolnoma uničila letošnji pridelek in imata ti vasi škode 100.000 kron! Skoro polovico pridelkov je toča uničila tudi v Dobropolju, Kosezah, Zarečicah in Vel. Bukovici v trnovski občini. Na Dobravi sta izstopili Gradašica in Horjulka in uničili na travnikih več sto kvintalov sena. Vode so zalile travnike tudi v žirovski, horjulski, želimeljski, temeniški in mirenski dolini. V Ljubljani in v ljubljanski okolici smo imeli točo 26. junija. Ljubljansko barje je stalo te dni zopet pod vodo. Poljski pridelki so večinoma uničeni. — Občinska cesta Zagorje-Sveti Lambert se je blizu Kisovca usedla ter je za vožnjo nerabna. Na Goriškem je toča napravila sila škode na sadju in trtah okoli Kormina, kjer je padala debela kakor golobja jajca. V Brdih je napravila toča mnogo škode okoli Št. Ferjana in Kojškega. Nekateri deli so kar sesekani. V Kozani ob Soči so točo pregnali s streljanjem. Okoli Čiginja je bilo toče vse belo, pa tudi po Vipavskem je debela toča naredila mnogo škode. V Šempasu na Goriškem je strela vdarila v cerkev ter je zažgala jeden oltar, ki je pogorel. — Strašno neurje so imeli 18. junija na Koroškem, v več krajih je vžgala strela. V Gutenštajnu je prišla taka voda, da so morali ljudje zapustiti hiše, v ravenških fužinah so morali delo popolnoma ustaviti. Zadnje dni je bila zlasti strašna povodenj na Štajarskem. Savinja je izstopila, zalila v Celju mestni park in divjala s toliko silo, da so bili ljudje vsi noč po koncu. Po spodnještajarskih trgih, posebej v Velenju je voda naredila ogromno škode. Več ljudi je potonilo. Voda je udrila v hiše in so ljudje bežali na strehe ter je raztrgala ceste, brzojavno zvezo in ustavila železniški promet. V Črešnjicah in Dramljah je kot orehi debela toča pobila vinograde. Ubogo ljudstvo! Ubogi kmeti trpin!

Šmartno pri Savi. Dne 7. junija t. l. prominol je v ljubljanski deželni bolnici bivši posestnik gospod Ivan Marolt v Šmartnem ob Savi. Pokojnik bil je dober katoličan, ključar domače cerkve sv. Martina, večletni občinski svetovalec, vnet čitatelj »Domoljuba«, ud c. kr. kmetijske družbe in dolgoletni ud družbe sv. Mohorja i. t. d. Ob enem je bil pa tudi za napredek kmetijstva jako vnet. — Zatekali so se k njemu sosede za dober svet, pa tudi v gmotnem oziru je marsikateremu pomagal. — Naj v miru počiva!

Iz Rateč pri Škofji Loki. — Dne 21. junija smo imeli pri nas sv. birmo. Sprejem presvitelega knezoškofa se je izvršil jako slovesno; vse je kar tekmovalo, kako bi presvitemu nadpastirju kar mogoče

sijajno pokazali svojo ljubezen in spoštovanje. Župnik, učitelj, dekle, otroci, vsi so storili več kot svojo dolžnost. Res, bil je to za nas »dan, ki ga je Gospod naredil.«

Višje redove prejme letos 13 gg. bogoslovcev iz četrtega in osem iz tretjega leta in sicer dobijo 9. julija subdijakonat, 11. dijakonat in 14. prezbiterat; samo prva dva redova radi mladosti prejme g. Ivan Plahutnik, bogoslovec IV. leta.

Novi maše obhajajo letos sledeči gg. bogoslovci: Iz četrtega leta: Ivan Bešter, 22. jul. na Jamniku pri Selcih; Karol Čerin, 22. julija v Zagorju ob Savi; Anton Čop, 29. jul. na Breznici; Karol Gnidovec, 22. jul. v Ajdovcu; Frančišek Kralj, 15. julija pri č. gg. uršulinkah v Ljubljani; Evgen Legat, 18. jul. na Brezjah; Frančišek Majdič, 15. julija v Ljubljani; Jakob Ogrizek, 15. julija v Slavini; Josip Pravhar, 15. jul. na Brezjah; Josip Sever, 29. jul. v Stari Loki; Anton Skubic, 15. jul. na Lipoglavem; Valentin Zabret, 22. julija v Predosljah. — Iz tretjega leta: Ivan Erjavec, 15. julija v Preski; Frančišek Gabršek, 23. julija na Homcu; Jakob Kalan, 22. julija na Dobravi pri Kropi; Anton Lombar, 22. julija na Trsteniku; Anton Merkun, 22. jul. na Igu; Ivan Miklavčič, 15. jul. v Škofji Loki; Matija Okorn, 29. julija v Šenčurju pri Kranju; Jakob Razboršek, 15. julija v Šmartnu pri Kranju.

Uvoz prašičev iz Ogerske in prašičja kuga. V ministerstvu za notranje zadeve na Dunaju vršil se je dne 3. julija poseben posvet, kako bi se moglo zboljšati razmere, katere so nastale vsled nove pogodbe z Ogersko glede uvažanja ogerske živine v našo državo in kako zatreti prašičjo kugo. Mnogo pritožb v državnem in po deželnih zborih, istotako v državnem kmetijskem svetu in od raznih kmetijskih družb, koliko škode trpi osobito naša prašičjareja vsled prostega uvoza prašičev z Ogerskega, napotilo je notr. ministerstvo, da je povabilo kmetijske družbe v posvet o tem perečem in velevažnem vprašanju. Kot zastopnik naše kranjske kmetijske družbe vdeležil se je tega posvetovanja družbin podpredsednik Fr. Povše.

V Vodichah bo na god sv. Marjete, t. j. v četrtek 12. t. m., velika svečanost. Premilostni knez in škof bodo dopoldne posvetili novo cerkev, ki se je vzdignila na mestu stare leta 1895 po potresu porušene. — Popoldne pa bodo sprejemali v Marijino družbo mladeniče in dekleta ter otrokom delili zakrament sv. birmo. — Župljani se zelo vesele prelepih cerkvenih svečanosti.

Iz Gorij — Gorje so čedna vas, in tudi prebivalci ravno ne spijo, ampak ravno nasprotno. Skoro smom reči, da smo imeli na deželi prvi svoje

bralno društvo, in sicer imamo bralno društvo od l. 1880. Ustanovnik bralnega društva je bil pokojni Tonejc in več drugih mož. Že v letu 1882. je dobilo društvo zastavo z napisom: »vse za vero dom cesarja«, katerega gesla se do zdaj vrlo držimo. Dokaz, da ne spimo je tudi to, da smo si osnovali l. 1894. hranilnico in posojilnico, ki delo napreduje; pri svojem majhnem okolišču je doslej do pol milijona prometa. Istega leta smo tudi dobili gasilno društvo, ter si osnovali kmetijsko podružnico, ki sedaj komaj životari. V letu 1894. smo tudi dobili po trudu občinskega odbora pošto v Gorjah, a od 1. aprila l. l. imamo že dvakratno dnevno zvezo in sicer vožno pošto. Leta 1898. smo si osnovali tudi kmetijsko zadružno, ki v početku še bolj s težavo prodira, pa jo čaka še veliko dela, a tudi lepa prihodnost. Ali tudi v duševnih stvareh ne zaostajamo za drugimi. Imamo že več bratovščin in družb, omenim naj le Marijino dekliško družbo, ki se lepo razcvita. Dne 10. junija so blagoslovili č. g. župnik tej družbi novo krasno zastavo. Popoldne ob 3. uri so jo dekleta v spremstvu bližnjih Marijinih družb in č. duhovščine v procesiji prinesle iz župnišča v cerkev, kjer se je vršil blagoslov. Koliko je vredna kreпка društvena organizacija v fari, se je lepo pokazalo pri nas na praznik presv. R. Telesa. Društvo za društvom, bratovščina za bratovščino, zlasti pa Marijina družba — vse to se je silno lepo vrstilo pri procesiji in jo naredilo veličastno tako, kakor še nikoli. Tisočerna zahvala vsem onim, ki so v naši fari delali pot k tako lepem verskemu in čvrsto se razvijajočemu društvenemu življenju!

Ogenj. Na Ježici je dne 9. pr. m. pogorela Fr. Urbancu hiša, Mihovcu vse poslopje in tri krave, Urhu pa gospodarsko poslopje. Ogenj se je hitro razširil, tako, da ni bilo mogoče skoro nič rešiti. Škoda je precejšnja. Pravijo, da so otroci zažgali. Čudno, da na Ježici nimajo prav nobene priprave zoper ogenj. Taka občina naj bi se vsaj nekoliko preskrbela s potrebnim gasilnim orodjem.

Štajersko.

Iz Ptujске okolice. Človek obrača — Bog pa obrne! Ta narodni pregovor se je uresničil pri našem kmetijskem bralnem društvu v Krčevini pri Ptuj. Vse je bilo pripravljeno za Slomškovo slavnost, ki bi se bila imela vršiti na binkoštni pondeljek dne 4. junija pri gostilničarju Gregorcu na Grajeni. Toda joj nesreče! Na predvečer užge hudobna roka hišo g. Gregorca. — Slomškova slavnost pa se bo vendarle vršila meseca avgusta. — Društvo lepo napreduje; knjižnici se je število knjig precej pomnožilo. Darovali so dobrotniki. g. Franc Bratuša, mladenič

v Rabeljši vasi, tri knjige; g. Janez Kolarič, mladenič na Rogosnici, dve knjigi; gospa Frančiška Planinšek, posestnica v Ptuj, 11 zvezkov ljudske knjižnice, Zore pet zvezkov in še raznovrstnih knjig 21. Preserčna hvala gg. dobrotnikom, posebno blagi gospej Planinškovi! Dragi Krčevinarji, zvesto se oklenimo kmetijskega bralnega društva, da bo moglo izpolnjevati geslo: »Bralno društvo, drami Krčevino z narodno zavestjo!«
»Višavski«.

Drobtinice.

Cesarjeva sedemdesetletnica. Dne 28. junija je v proslavo bližajočega se cesarjevega rojstnega dne nad 50.000 bivših vojakov cesarju priredilo serenado in 4500 pevcev je pelo.

Avstrijski prestolonaslednik — ženin. Kar smo nedavno poročali, se bode res zgodilo. Dne 28. junija je avstrijski prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand položil prisogo pred cesarjem, v kateri je izjavil, da povodom svoje poroke z grofico Chotekovo njegova soproga ne bode imela pravice cesarice in njegovi otroci ne pravice nadvojvoda, on sam se pa ne odreče pravici prestolonasledstva. Po tej prisegi je cesar nadvojvodi dal dovoljenje, da se poroči z grofico Chotekovo, kar se je zgodilo dne 1. julija. Ker je grofica Chotekova Čehinja, nemški nacionalci niso nič kaj zadovoljni s to poroko in se izražajo tako, da državna pravdnitva plenijo njih liste. Po poroki dobi grofica Chotek, ki je bila rojena 1. sušca 1868 l. v Stuttgartu in je član jedne najstarejših čeških plemenitih rodovin, naslov »kneginja Hohenburg«. Oče njen, grof Bohuslav Chotek, ki je bil svoj čas ces. namestnik na Češkem, je že umrl. Tudi mater svojo, ki je bila rojena grofica Kinsky, nima nevesta več med živimi. Zenin se je rodil 18. decembra 1863 l. v Gradcu in je sin pokojnega cesarjevega brata nadvojvode Karola Ludovika, ki se je po smrti cesarjeviča Rudolfa odpovedal pravici do prestolonasledstva. Avstrijski prestol po nadvojvodi Fran Ferdinandu podeduje brat Oton in Otonovi otroci. Nadvojvoda Fran Ferdinand se je celo leto boril, da se mu je dovolilo poročiti ljubljeno ženo. Poroka je bila v Reichstadtu, kjer biva mačeha nadvojvode. Božji blagoslov in sreča tej zvezi srca, ki prinašaj srečne dneve tudi vsem avstrijskim narodom.

500letnica tiskarske umetnosti se je praznovala dne 24. junija. Preteklo je 500 let, odkar je bil v Moguncu roj. Janez Gutenberg, ki je izumil tiskarski stroj in tiskarske tipe. Ves kulturni svet se je istega dne Gutenberga hvaležno spominjal.

Domači pravnik.

Zemljiškoposestne pole ali posestni listi.

Kadar so slaba letina ali druge nesreče spravile kmetiča v stisko, tako da ni za davke in druge potrebnosti denarja pri hiši, takrat si kmetič, ako se neče podati v roke kakemu oderuhu, večkrat samo tako lahko pomaga iz zagate, da vzame pri posojilnici denar na svoja zemljišča na posodo. Poda se torej k posojilnici. Posojilnica pa mora imeti neko podlago, na katero oprta preudari, ali je prošnjikovo posestvo toliko vredno, kolikor hoče nanje denarja na posodo, ali bi bilo torej posojilo na njegovem posestvu varno vknjiženo, ali ne. Najboljšo podlago za tako presojo pa dajejo posestni listi ali zemljiškoposestne pole.

Te pole se dobivajo pri davkarijah. Davkarije morajo natanko imeti zabeležene vse podatke, da doženejo, koliko ima vsak posamezni posestnik plačevati od svojih zemljišč davka. Taki zapiski se nahajajo v tako zvanem katastru in sicer ima vsaka davčna občina svoj kataster in se zato imenuje tudi katasterska občina.

Iz tega splošnega katastra izpiše se na posebno polo vse, kar je važno za odmero zemljiškega davka za posameznega posestnika. Taka pola se imenuje posestni list ali zemljiškoposestna pola.

Posamezni posestnik ima pravico, zahtevati pri davkariji prepis te posestne pole. Za ta prepis treba plačati majhno pristojbino, ki znaša, če ima posestvo deset ali manj parcel 30 kr. = 60 h, za vsako parcelo več pa po 1 kr. = 2 h več.

V vsakem posestnem listu je navedeno: 1. dežela in davčni okraj, 2. občina in številke zemljiškoknjižnih vložkov dotičnih zemljišč, 3. ime in stanovanje lastnika ali morebitnih solastnikov, 4. število dotičnega lista mape, kjer se nahaja narisana parcela, 5. ako ima dotična parcela posebno ime, tudi to ime n. pr. „dolga njiva“, „Trata“, i. t. d., 6. obdelavna vrsta parcele, ali je njiva, travnik, gozd, vinograd, vrt, pašnik, planina, i. t. d., 7. površje in čisti donesek parcele, 8. naposled skupna svota mere površja in čistega doneska celega posestva.

Iz navedenega je torej razvidno, kolike važnosti so take zemljiškoposestne pole. Iz njih se razvidi velikost posestva posamičnega posestnika in čisti iznos, ki ga daje to posestvo, namreč tisti iznos, ki se jemlje v podlago odmeri davka. Po teh podatkih se lahko presodi vrednost dotičnega posestva. Važni in potrebni so torej taki posestni listi ne samo za presojo, koliko se sme na dotično posestvo dati posojila, marveč tudi, ako hočeš kupiti kako posestvo, za presojo njega vrednosti.

Za smeh in kratek čas.

(Nevaren pes.) A: „Imel sem nekaj psa, tako pametnega, da je natanjko razložil lumpa od poštenjaka!“ — B: „Kam pa si ga dal?“ — A: „Proč sem ga moral dati, ker je enkrat tudi mene ugriznil!“

(Čudno.) Profesor Poznanski, sam silno učen, je tudi sebi enako ženo dobil. Oba govorita šest jezikov, pa se v nobenem ne razumeta.

(Čevljarški učence) ima za hrano dan na dan le krompir. Nevoljen vsled tega pravi nekega dne čevljarjevi ženi: „Mama, vi gotovo mislite, da je Kristof Kolumb le zato našel Ameriko, da nas učence vedno s krompirjem pitate!“

(V gostilni.) Natakak prinese gostu silno majhen kos pečenke. — „Veliko sem že videl pečenke!“ — pravi gost natakakaru — „pa tako malo še nikdar!“

(V šoli.) Učitelj razlaga učencem, kako da solnce mrkne ter pripomni, da bo solnce čez petdeset let zopet mrknilo. Tu vstane mali Tonček in pravi: „Gospod učitelj, bomo imeli takrat tudi prosto?“

Uganke.

Besedni uganki.

I.

Besedica kratka
Rastlino pové,
Brez prve pa črke
Ime je vodé.

II.

Kvadrat.

(Sest. Fr.)

a a a a a	visoka planota v Aziji
a b b e e	žensko ime
e e i i j	mesto ob Renu
l l n n r	grški junak
t t t v z	obleka.

III.

š e n	žito,
u b i	drag kamen,
r ž j	vas na Koroškem,
i n a	gora v Palestini,
a t e	stara dolgoletna mera,
p i k	vrsta pesništva,
i k e	sad,
d d i	počitek,
a v c	prebivavci vasi na Gorenjskem,
a p i	mesto v sev. amer. drž. Dakota,
o r n	reka v Furlaniji,
z z i	mesto v Palestini ob Sredoz. morju.

Ako prazne prostore primerno nadomestite s črkami: a, b, c, d, e, e, e, e, h, i, j, l, n, o, o, o, p, r, r, s, s, t, v, v, dobite na levi od zgoraj navzdol in na desni od spodaj navzgor v tem letu primeren izrek.

Rešitev ugank v zadnji številki:
Besedni uganki.

I.

T u l i p a n

U p

L i p a

I n a

P i l a

A l t

N i l

II.

Bled — led — del.

Prav so jih rešili: J. Debelak, kuhar; M. Pavlin, krojaški pomočnik in M. Eržen, kovač, v Kropi; Ivan Levstik Podgregorski; Alojzij Škoda, organist in Franc Jerčič, trg. pom., na Studencu pri Radni; Pavlica Likar, Ivana Čaks, Vera Reil, Slavka Trošt, Anica Zupan, Katinka Vag-ja in Milica Maček, učenke pri Uršul. v Ljubljani; J. Marolt, čevljar, Poznikovo pri Karlovi; Ivan Drasler na Brezovici pri Borovnici; Janez Pernel v Seničici; Josip Zorko v Široki Sedi pri Vačah; Pavel Miklavčič, učenec v Škofji Loki; Jerica Schwegel v Gorjah pri Bledu; Jakob Kogovšek v Dravljah; L. Vitovič v Ljubljani; Boštjanov France na Kožljeku; Jakob Prašnikar v Podlipovci; Marija Sila, dekle v Trebnjem; Vinko Kolar, posestnik v St. Jerneju na Staj.; Ciril in Janez Karba, realca v Ljutomeru; Janez Avgustin v Retečah; Franc Virant, Ivan Bedenk in Jožef Zihel, dijaki v Kranju; Matilda Ambrožič v Ljubnem; Ivan Fatur na Rakeku; J. G., vajenec v Ljubljani; Leopold Ješe, dijak v Kranju; Ivan Svigelj v Borovnici; Franc Jaklič iz Kolpe pri Vel. Laščah; Anton Fortič, Valentina in Antonija Legat v Ljubljani; Antonek Janko v Kravjem brdu; Franc Urbanc, Lovro Sušnik in Franc Markuta, dijaki v Kranju; Manica Koman, kmečka hči v Vižmarjih; Anton Volk, obč. tajnik na Slapu; Julijana Murnik, trg. pom. in Marija Reiter v Vipavi; Franc Pušave v Lahovčah; Janez Petraš v Gorjah; Dionizij Vrhovnik in Franc Nograšek v Tunjicah; Ivan Antončič v Markovcu; Anton in Ivan Meško pri Sv. Tomažu, Staj.; Valentin Sajovic v Goričah; Štefan Praznik, kmečki fant na Runarskem; Franc Kompare iz Brezja pri Dobu; Terezina Fröhlich v Podnartu; Metka Milavec v Ljubljani; Janko v Ljubljani; Josip Zupan na Selu pri Ljubljani; Andrej Porenta v Virmažah; Janez Lampetov pod Tisovim vrhom v Zadlogu; Julija in Marija Šporn v Braslovčah; Mihael Debeljak, posest. sin na Skovcu pri sv. Trojici; Janko Strgar, čebeler v Bitnjah; Jožef Marija Bevič v Pajcih, Kojsko pri Gorici; Simon Smolej, tovarniški delavec na Savi pri Jesenicah; Franciška Leskovec v Godoviču; Radoslav Pavlič, kmečki sin pri svetem Lovrencu v Puščavi; Žagar Jožef, ministrant v Stari Loki; Alojzij Goli, dijak v Ljubljani; Janko Ferjan, ključ. učenec na Savi pri Jesenicah; Crobathov Francej, učenec v Kranju; Marija Kotnik v c. kr. tob. tovarni v Ljubljani; Jožef Šubelj v Savljah. Fr. Kovatič, čevlj. mojster v Borovnici. Fr. Turšič v Ohonici pri Borovnici.

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 24. do dne 30. junija

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	28	40
„ „ II. „	1	12	Koruzna „ „	17	—
„ „ III. „	—	96	Ajdova „ „	37	50
Telečje meso „	1	20	Fizol, liter „	—	16
Prasičje „ sveže	1	40	Grah, „ „	—	22
„ „ prek.	1	40	Leča, „ „	—	24
Koštrunovo meso „	—	80	Kaša, „ „	—	22
Maslo „	2	—	Ričet, „ „	—	22
Surovo maslo „	1	90	Pšenica „ 100 kg	17	40
Mast prašičja „	1	40	Rz „ „	15	40
Slanina sveža „	1	36	Ječmen „ „	14	—
„ „ prekajena „	1	44	Oves „ „	13	60
Salo „	1	20	Ajda „ „	21	—
Jajce, jedno „	—	5	Proso, belo, „ „	19	—
Mleko, liter „	—	16	„ navadno „ „	14	—
Smetana liter „	—	80	Koruzna „ „	14	80
Med „ „ kg	—	—	Krompir „ „	7	—
Krompir „ „	—	7	Drva, trda, seženj	—	—
Pištanec „ „	1	20	„ mehka, „ „	5	—
Golob „ „	40	—	Seno, 100 kg „	4	20
Raca „ „	2	20	Slama, „ „	3	90
Gos „ „	—	—	Stelja „ „	—	—

Prilodna številka »DOMOLJUBA« izide dne 19. julija 1900 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 23. junija:	88	33	86	17	41
Trst, 30. junija:	32	36	69	77	86
Gradec, 23. junija:	15	71	35	88	80
Lina, 30. junija:	4	84	8	33	5

Zobozdravnik

med. dr. Rado Frlan

93 1—1 otvori dne 8. julija t. l.

zobozdravniški atelier

v Špitalskih ulicah št. 7.

Izdeluje vsa tehnična dela v kaučuku, celulozidi, zlatu in platini. Pred vsem drugim je izvešan v delu z zlatimi kronami in sponami, katere nadomeščajo vsako zobovje s pločo. V operacijskem zobozdravništvu se peča z vsemi vrstami plomb, po sistemu dvornega zobozdravnika Jenkinsa.

Ordinuje od 9.—6. ure; ob nedeljah in praznikih od 9.—1 ure. — Za revne brezplačno ruvanje zob od 8.—9. ure zjutraj, za tovarniške delavce od 6.—7. ure zvečer.

Ljubljana, dne 30. junija 1900.

Kmetiška posojilnica Ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Knezovi hiši, Marije Terezije cesta števil. 1

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike 10 (12—5) plačuje.

Uradne ure razun nedelj in praznikov vsak dan od 8—12. ure dopoldne.

Poštn. hran. urada števil. 828.406. — Telefon števil. 5.

V veliki žalosti naznanjam svojim sorodnikom in znancem, da so mi moja preljuba mati

Katarina Platiša, roj. Mrak,

torek 3. julija ob 1/2, na 2 popoldne po kratki bolezni, previdena s svetimi zakramenti, umrla v Škofjiloki.

Pogreb bode četrtek 5. julija dopoldne; preje se bodo še opravile molitve in sv. maša za ranjko v župnijski cerkvi sv. Jakoba v Škofjiloki.

Predrago ranjko mater priporočam v pobožni spomin pri molitvah in sv. mašah.

V Škofjiloki, dne 3. julija 1900.

Marija Platiša,
hči.

96 1—1

Domača trgovina

Češnik & Milavec*Špitalske-Lingarjeve ulice (Kresija)*

priporočata pri nakupu pomladanske in letne obleke za ženske in moške
svojo veliko zalogo po najnižji ceni.

Tisti odjemalci, ki skozi celo leto pri naju kupujejo, dobé
lepo novoletno darilo.

42 10-4

Uzorci po pošti na razpolaganje.

Na prodaj je
posestvo

na Debečem,

pol ure od farne cerkve
Javorje, obstoječe iz 41 ora-
lov zemlje in sicer 22 ora-
lov gozda, 8 oralov trav-
nikov, 11 oralov njiv. Hiša
in gospodarsko poslopje
je v dobrem stanju; pri
hiši so lepi sadni vrti.

Več se zvê pri lastniku
Ant Krašovic v St. Vidu
Dolenjsko. 74 (2-2)

Služba cerkovnika in
organista

v Dołu (Lustthal) je takoj od-
dati. Prosilci naj se obrnejo do
farnega urada. 89 1-1

išča se 90 3-1

spreten fant,

ki ima veselje do mli-
narske obrti, v uk v umetni
mlin na valčke. Biti mora iz
poštene kiše in ne pod 16 let
star. Plača po dogovoru.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponi-ju go-
spodu lekararju **G. Piccoliju** v Ljubljani **prisrčno za-**
hvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu z diplomo dné 27. novembra 1897 podelili
naslov „Dvorni zaločnik Nj. svetosti“ s pravico v svoji
firmi poleg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo bolečim **G. Piccolijevo**
želodčno tinkturo, katera krepi
želodec, povečuje slast, pospešuje pre-
bavljenje in telesno odprtje. Naročila
vsprejema proti povzetju in točno iz-
vršuje **G. Piccoli**, lekarar „pri angelu“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelo-
vatelj v skatljah po 12 stekleničic za
gld. 1-26 a. v., po 24 steki. za gld. 2-40.
po 36 za gld. 3-50, po 70 za gld. 6-50, po 110 za gld. 10-90.
— Poštino mora plačati p. n. naročnik. 92 12-1

✱ **Kuverte s firmo,** ✱
✱ **vizitnice in trgovske račune** ✱
priporoča ✱
✱ **Katol. tiskarna v Ljubljani.** ✱

Primerno za cerkvene slovesnosti, šolske in druge slavnosti.

Izdelovanje in trgovina z umetnimi cvetlicami, šopki in venci

V. Elsner v Ljubljani,

vogal Medárskih in Lingarjevih ulic,

priporoča izborna svojo zalogo krasnih proizvodov prirejenih iz umetno izdelanih cvetic, kakor

šopkov za novomašnike

za okrašenje oltarjev, za bandera, vence za birmanke, prvoobhajance, neveste, nagrobne vence itd. itd.
sploh vsakovrstno cvetlično okrasje. Cene so izredno nizke, ker se proizvodi izdelujejo v lastni režiji. — Posebno za
razprodajalce imam posebno veliko zalogo prav po zelo nizki ceni. — Ob enem opozarjam tudi na svojo bogato zalogo

manufakturnega (gvantnega) blaga

Izbera je ogromna, kakovost dobra in trpežna, cene pa nižje kot v zadrugah ali konsumnih društvih.

Prijazna, točna postrežba.

HERBABNY-jev**podfosfornasto-kislj 503 20-11****apneno-železni sirup.**

Ta 30 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 107 (20-9)

Cena steklenici 1. glđ 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje.

Prosimo, da se vedno recno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katere znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“**VII.1, Kaiserstrasse 73 in 75.**

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

100 do 300 glđ.

na mesec lahko poštene zasluži sleherni ter povsod brez zgube, ako hoče prodajati pestavne depuščene sredke in državna pisma. 10

Ponudbe na Ludovika Österreichher, Buda-pest VIII, Deutschegasse 8. 43) 10-8

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna
naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade
12 Pojasnila daje:

Red Star Linie**Dunaj, IV., Wiedenergürtel 20.**

ali pa

17 25-24

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 34.

Zahtevajte povsod!

Cenjena gospodinja! Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, to je cikorija ali 15 11-8

Kwizdov korneuburški živino-redilni prašek

je dietetično sredstvo za konje, govedi in ovce. Ze 50 let se rabi v premnogi hlevih, ako živali nočejo jesti, če slabo prebavajo in za zboljšanje in namnoženje mleka pri kravah. Cera: jedna skatla 1 K 40 h, pol skatle 70 h. Pristno je samo z gori označeno varstveno znamko ter je dobiti po vseh lekarnah in pro-76 8-1 dajalnicah dišav. Glavna zaloga: II.

Franc Jan. Kwizda,

c. in kr. avstr.-ogr., kr. rumen. in knj. bulgar. dvorni založnik
okrožni lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

Lekarna Trnkóczy

v Ljubljani (Kranjsko)

na Mestnem trgu poleg mestne
hiše (rotovža)

priporoča nastopno našeta tekom mno-
gih let z najboljšim učinkom uporab-
ljana in preizkušena Doktor pl. Trnkóczy-
jeva zdravilna sredstva:

Najcenejše se
dobivajo vsa
zdravilna
sredstva, ako se
naročajo

po pošti

ter se najtočneje
odpošiljajo tudi,
ako se samo
en kos zahteva

Pogled mestnega trga in Trnkóczy-jeve lekarne v Ljubljani.

Varénim gospodinjam, katere hočejo štediti sedaj tako dragi sladkor pri prirejanju živil, za dojenčke
otroke, bolehaljoče na živcih, okrevajoče, slabotne, trpeče na pomanjkanji krvi, bledične, za bolnike in vsakogar
sploh, se priporoča mesto razburjajočega, brezmočnega ruskega čaja in kave **Doktor pl. Trnkóczy-jev**

Kakao sladni čaj

kot prijetno okusno, krepujoče, zdravo in
najcenejše redilno sredstvo. Zavoj (1/4 kg,
vsebine) 20 kr., 14 zavojev samo gld. 2-50.

Nadalje se priporočajo:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

Marija Celje. Varstvena
znamka.

Želodčne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — Steklenica
20 kr., dvanajst steklenic gld. 2—

Krogljice,

odvajalne, želodec čistilne. — Škatljica
21 kr., šest škatljic gld. 1-05. — **Pocukrane**
krogljice, škatljica 40 kr., tri škatljice gld. 1—.

Prsni,

pljučni in kašljevi sok ali zeliščni sirup, prirejen iz
lahko razkrajajočega apnenega železa, olajšuje kašelj, raz-
kraja sliz, oblažuje bolečine in kašel, pospešuje tudi
slast in tvori kri. — Steklenica 56 kr., šest stekl. gld. 2-50

Protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) priporočljiv za
bolečine v križu, rokah in nogah utešujoče in oživ-
ljuje vribalno sredstvo posebno po dolgotrajni
pešhoji in po težkem delu. —

Steklenica 50 kr., šest steklenic gld. 2-25.

Tinktura zoper

Kurja očesa,

preizkušeno sredstvo proti pekočim
kurjim očesom, bradavicam
trdi koži na nogah, trdim žu-
ljem in ozeblinam. Ima to veliko
prednost, da se s priloženim čopičem bolno mesto namaže. — Steklenica
40 kr., šest steklenic gld. 1-75.

Varstv. znamka. Varstv. znamka.

Ker skrbé gg. p. n. ekonom. poljedelci, živinorejci itd. najbolj, da si vzredé zdrave in krepke
živino, zato opozarjamo iste prav posebno na Doktor Trnkóczy-jeva živino—redéča sredstva.

Živino

Prasičji

meso in pospešuje odebelelost. — Zavoj 25 kr., 5 zavojev
samo gld. 1—.

666 12—11

redilni prašek za notranjo porabo pri **kravah, volih in konjih.** Ako živina
noče vživati krme, v pridobitev in zboljšanje mleka se uporablja vže nad 50 let z
najboljšim uspehom. — Zavoj z navodilom uporabe 50 kr.
pet zavojev samo gld. 2—.

hranilni in redilni prašek. Ohranjujoče, varu-
joče in dijetlično sred-
stvo za prašiče. Za
notranjo uporabo; r vi
Zavoj 25 kr., 5 zavojev

Varstv. znamka.

Varstv. znamka.